

АҚПАРАТТЫҚ ХАБАРЛАМА

Отандастарымыз 3,5 трлн теңгеден астам зейнетақы жинақтарын тұрғын үй сатып алуға және емделуге пайдаланды

БЖЗК 1 млн-ға жуық өтініш берушіден 3,5 трлн теңгеден астам сомаға тұрғын үй сатып алу және (немесе) емделу мақсатындағы 1,7 млн. астам өтінішті орындады. Естеріңізге сала кетейік, азаматтар БЖЗК-дағы зейнетақы жинақтарын тұрғын үйге, емделуге немесе басқарушы компанияларға аударуға қолжетімді сома шегінде шексіз рет пайдалана алады.

Тұрғын үйге

2023 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша 2021 жылғы қаңтардан бастап БЖЗК салымшылардың (алушылардың) тұрғын үй жағдайларын жақсарту үшін зейнетақы жинақтарын пайдалануға **1 366 484 өтінішін** орындады. Отандастарымыздың уәкілетті оператор-банктерде ашылған арнайы шоттарына БЖЗК **3,2 трлн теңгеден** астам қаржы аударды. Біржолғы зейнетақы төлемдерінің орташа сомасы шамамен **2,4 млн теңге**.

Орындалған өтініштердің ең көп үлесін Алматы (17,57%), Астана (13,95%) қалаларының және Маңғыстау облысының (10,32%) тұрғындары жолдады. www.enpf.kz сайтындағы "Көрсеткіштер" бөлімінде азаматтардың біржолғы зейнетақы төлемдеріне өтініштерді қандай мақсаттарға беретіні, оның ішінде өңірлер бөлінісі ("**Біржолғы зейнетақы төлемдері мақсаттары бойынша**") және "**Тұрғын үй жағдайларын жақсартуға және емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдері**" бөлімшелері) бойынша ақпарат орналастырылған.

Салымшылардың (алушылардың) өз жинақтарын пайдалану мақсаттарын талдай отырып, мынадай қорытынды жасауға болады: барлық өтініштердің шамамен 35,66% – азаматтық-құқықтық мәмілелер бойынша меншікке тұрғын үй сатып алу (түпкілікті есеп айырысу) және жеке тұрғын үй салу (меншігінде жер телімі болған кезде), өтініштердің шамамен 21,06% – тұрғын үй құрылыс жинақ ақшасына одан әрі жинақтау үшін салымды толықтыру, 15,74% - ипотекалық тұрғын үй қарызы бойынша берешекті ішінара өтеу (оның ішінде ислам банкінің қаржыландыруы шеңберінде), 15% - тұрғын үй құрылыс жинақтары жүйесі бойынша ипотекалық қарыз бойынша берешекті ішінара өтеу мақсаттарына жұмсалыпты.

Қазір зейнетақы жинақтарының бір бөлігін пайдалануға өтініштерді қабылдайтын уәкілетті операторлар "Отбасы банк "Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі" АҚ, "Қазақстан Халық банкі" АҚ, "Altyn Bank" АҚ, "Банк ЦентрКредит" АҚ және "Банк Фридом Финанс Қазақстан" АҚ болып табылады.

Атап кетейік, уәкілетті операторлардан **472,3 млрд теңге** салымшылардың (алушылардың) жеке зейнетақы шоттарына (ЖЗШ) қайтарылды, себебі отандастарымыз біржолғы зейнетақы төлемдерін өтініш берушінің өтініші және өзге де себептер бойынша белгіленген мерзімде пайдаланбаған.

Емделуге

БЖЗК емделуге жалпы сомасы **339,3 млрд теңге** болатын **418 547 өтінішті** орындады. Бұл ретте алынған соманың орташа мөлшері **0,8 млн теңге**.

Өтініштердің 96,2% стоматологиялық, 2,7% офтальмологиялық қызметтерді алу үшін орындалды. Қалған медициналық бағыттарға зейнетақы жинақтарының 2% азы пайдаланылды.

Сондай-ақ, салымшылардың (алушылардың) БЖЗҚ-дағы ЖЗШ-на **33,4 млрд теңге** қайтарылды, бұл қаражат өтініш берушінің өтініші және өзге де себептер бойынша белгіленген мерзімде пайдаланылмаған.

Зейнетақы жинақтарын емделуге пайдалану бойынша өзекті статистикамен www.enpf.kz сайтындағы "Көрсеткіштер" - "Емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдері" бөлімінде танысуға болады.

Жеке басқаруға

Инвестициялық портфельді басқарушыларға (ИПБ) ағымдағы жылдың **1 маусымындағы** жағдай бойынша 18.02.2021 ж. бастап **8,9 млрд теңге** аударылды. БЖЗҚ **5 980 өтінішті** орындады. Аударымның орташа сомасы шамамен **1,5 млн теңге**. Зейнетақы жинақтарын сенімгерлік басқаруға беру бойынша толық статистика enpf.kz сайтындағы "Көрсеткіштер" – "[Зейнетақы жинақтарын басқарушы компанияларға беру](#)" бөлімінде қолжетімді.

Қазіргі уақытта БЖЗҚ бес ИПБ-мен зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы шарттар жасасты. Сіз олар туралы ақпаратпен танысып, инвестициялық декларацияларын enpf.kz сайтындағы "[Қызметтер](#)" – "[Инвестициялық портфельді басқарушылардың тізілімі](#)" бөлімінде біле аласыз. Атап кетейік, **8,9 млрд теңгенің 44,3% немесе 3,95 млрд теңгесі "Jusan Invest" АҚ-ға, 28,0% немесе 2,5 млрд теңгесі "Halyk Global Markets" АҚ-ға, 16,1% немесе 1,4 млрд теңгесі "BCC Invest" АҚ-ға, 10,0% немесе 895 млн теңгесі "Сентрас Секьюритиз" АҚ-ға, 1,51% немесе 135 млн теңгесі "Halyk Finance" АҚ-ға** аударылған.

Зейнетақы активтерін ИПБ-ның сенімгерлік басқаруына алғаш бергеннен кейін салымшы өзінің зейнетақы жинақтарын бір ИПБ-дан екіншісіне сенімгерлік басқаруға беру үшін БЖЗҚ-ға өтініш беруге **жылына бір рет қана** құқылы. 2022 жылғы 16 наурыздан 2023 жылғы 31 мамырға дейінгі кезеңде 85 өтініш беруші ИПБ таңдау туралы шешімін өзгертіпті. БЖЗҚ бір ИПБ-дан екіншісіне жалпы сомасы 342 млн теңге болатын ауыстыру туралы 115 өтінішті орындады.

164 адам зейнетақы жинақтарын ИПБ сенімгерлік басқаруына алғаш бергеннен кейін **екі жылдан кейін** ҚР ҰБ басқаруына қайтару құқығын пайдалану туралы шешім қабылдапты. БЖЗҚ тарапынан 2023 жылғы 15 наурыз бен 31 мамыр аралығында ИПБ-дан ҚРҰБ-қа жалпы сомасы 1,1 млрд теңге қаражат аудару бойынша 267 өтініш орындалды.

Естеріңізге сала кетейік, БЖЗҚ-дан зейнетақы активтерін алғаннан кейін ИПБ оларды ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 3 ақпандағы №10 қаулысымен бекітілген және ИПБ *Инвестициялық декларациясында көзделген инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыру қағидаларында* көрсетілген рұқсат етілген қаржы құралдарына инвестициялайды.

Зейнетақы жинақтары Ұлттық банктің басқаруында болған кезеңде салымшы зейнет жасына жеткенге дейін инфляция деңгейін ескере отырып, зейнетақы жинақтарының сақталуына кепілдік қолданылады. Зейнетақы жинақтарын ИПБ сенімгерлік басқаруына аудару кезінде мемлекеттің кепілдігі басқарушы компанияның зейнетақы активтері кірістілігінің ең төменгі деңгейін қамтамасыз ету жөніндегі кепілдігімен ауыстырылады. Ол нарықта қолданыстағы ИПБ басқаруға берілген зейнетақы активтерінің орташа өлшенген кірістілігін негізге ала отырып есептеледі.

БЖЗҚ 2013 жылғы 22 тамызда «ГНПФ» ЖЗҚ» АҚ негізінде құрылды. БЖЗҚ құрылтайшысы және акционері – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің «Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» ММ арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі. БЖЗҚ зейнетақы активтерін сенімгерлікпен басқаруды Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жүзеге асырады. 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап зейнетақы активтерін басқару тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар жасау қызметі Қазақстан Республикасының Президенті басшылық ететін Ұлттық қорды басқару кеңесіне берілді. Зейнетақы заңнамасына сәйкес БЖЗҚ міндетті зейнетақы жарналарын, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын, ерікті зейнетақы жарналарын тартуды, зейнетақы төлемдерін, зейнетақы жинақтары мен төлемдерін жеке есепке алуды жүзеге асырады, салымшыға (алушыға) зейнетақы жинақтарының жай-күйі туралы ақпарат береді (толығырақ www.enpf.kz сайтында).